

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН В МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Матеріали
XIV Міжрегіональної науково-методичної
інтернет-конференції

14–15 грудня

Харків – 2021

Затверджено Вченою радою
Харківського національного медичного університету.
Протокол № 1 від 27.01.2022 р.

Редакційна колегія:

М'ясоєдов Валерій Васильович – голова, проректор з наукової роботи Харківського національного медичного університету, доктор мед. наук, проф. кафедри медичної біології, заслужений діяч науки і техніки України;

Краснікова Світлана Олександрівна – декан V факультету з підготовки іноземних студентів ХНМУ, канд. філол. наук, професор;

Зайцева Ольга Василівна – в.о. зав. кафедри медичної та біологічної фізики і медичної інформатики ХНМУ, д-р біол. наук, проф., заслужений професор ХНМУ;

Сирова Ганна Олегівна – зав. кафедри медичної та біоорганічної хімії ХНМУ, д-р. фарм. наук, професор;

Фоміна Людмила Володимирівна – зав. кафедри української мови, основ психології та педагогіки ХНМУ, канд. філол. наук, професор;

Мещерякова Ірина Павлівна – в. о. зав. кафедри медичної біології ХНМУ, к. мед. наук, доцент;

Батюк Лілія Василівна – доц. кафедри медичної та біологічної фізики і медичної інформатики ХНМУ, канд. біол. наук, доцент;

Човпан Ганна Олексіївна – доц. кафедри медичної та біологічної фізики і медичної інформатики ХНМУ, канд. ф.-мат. наук, доцент;

Кочарова Тетяна Ростиславівна – ст. викладач. кафедри медичної та біологічної фізики і медичної інформатики ХНМУ;

Морозова Оксана Миколаївна – ст. викладач. кафедри медичної та біологічної фізики і медичної інформатики ХНМУ.

Сучасні концепції викладання природничих дисциплін в медичних освітніх закладах: Матеріали XIV Міжрегіональної науково-методичної інтернет-конференції, 14–15 грудня 2021 р., м. Харків. – Харків : ХНМУ, 2021. – 258 с.

У збірнику представлено матеріали більш ніж 100 фахівців та молодих науковців закладів вищої освіти. Доповіді присвячено проблематиці викладання природничих дисциплін в медичних освітніх закладах. Наукове видання рекомендовано науково-педагогічним працівникам, які працюють у закладах вищої освіти, докторантам, аспірантам, магістрантам, студентам, а також широкому колу читачів, які цікавляться проблемами університетської освіти.

XIV міжрегіональна науково-методична інтернет-конференція
«СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН
В МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ»

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ
ОСВІТИ

*Янішен І. В., Дюдіна І. Л., Томілін В. Г.,
Перешивайлова І. О., Погоріла А. В.* 229

ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ
НА КАФЕДРІ ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

*Янішен І. В., Бережна О. О., Перешивайлова І. О.,
Томілін В. Г., Дюдіна І. Л.* 232

ON THE FORMATION OF THE PROFESSIONAL CULTURE THE STUDENTS
OF MEDICAL UNIVERSITIES ON THE EXAMPLE OF TEACHING MEDICAL AND
BIOLOGICAL PHYSICS

L. Batyuk 234

USE OF THE PRINCIPLES OF MICROLEARNING IN A DISTANCE COURSE FOR THE
EFFECTIVE STUDY ENGLISH LANGUAGE BY MEDICAL STUDENTS

N. Iukhno 236

STUDY OF FUNDAMENTALS OF ANCIENT GREEK PHONETICS IN THE COURSE
IN LATIN AND MEDICAL TERMINOLOGY

D. Diurba 238

ORGANIZATION OF DISTANCE LEARNING IN JORDANIAN HIGHER MEDICAL
EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN EMERGENCY SITUATIONS

M. Saad, T. Kocharova 240

ADVANCED TRAINING OF THE SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL STAFF
OF KHARKIV NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY IN TERMS OF THE PANDEMIC

O. M. Morozova, O. V. Morozov, A. V. Bondareva 242

SYLLABUS OF THE ELECTIVE COURSES IN MEDICAL UNIVERSITY

O. Petrova, M. Bogun 244

CURRENT CHANGES IN PEDAGOGY OF TEACHING ENGLISH FOR MEDICAL STUDENTS

O. Petrova, I. Korneyko 247

PROFESSIONAL TRAINING OF MEDICAL STUDENTS USING INTERACTIVE TEACHING
METHODS

I. Shcherbina, I. Plakhotna 250

ПОКАЖЧИК АВТОРІВ 253

УДК 378.147-091:004

*Янішен І. В., Дюдiна І. Л., Томiлiн В. Г.,
Перешивайлова І. О., Погорiла А. В.
Харкiвський нацiональний медичний унiверситет
м. Харкiв*

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сучасні умови розвитку технологій, комп'ютерної техніки, нових матеріалів, обладнання та складних методів лікування потребують від майбутніх лікарів якісної освіти, тому впровадження нововведень для забезпечення підвищення ефективності навчання студентів у закладах вищої освіти стає дуже актуальним.

Основою інновацій у сучасному процесі навчання стає спільна, рівноправна діяльність викладача та студента в навчальному процесі, у якому викладач більше виступає як координатор та направляючий у пізнавальній роботі.

Головним завданням педагогічної складової навчання студентів-медиків є перш за все виховання спеціаліста з високим рівнем професіоналізму, який може вирішувати складні питання різного ступеня складності у своїй професійній діяльності.

Інноваційні методи навчання дуже поширені в сучасному освітньому процесі, особливо широко вони використовуються в країнах Європи, але отримати професіонала у своїй галузі діяльності можливо і при грамотному поєднанні нових методів педагогічного процесу з класичними, традиційними способами викладання. Підготовка студентів-медиків має низку особливостей і повинна базуватися на принципах проблемності та моделювання професійної діяльності.

Тому ми вважаємо, що традиційні методи повинні складати основу навчання, на яку нашаровуються сучасні провідні методики освіти, такі як: інтерактивне навчання, проблемно орієнтоване навчання, навчання на основі клінічного випадку, інтегроване навчання, використання інформаційно-комунікаційних та комп'ютерних технологій навчання, основаних на стимуляційних технологіях.

Так, при інтегрованому навчанні, яке надає можливість активного та поглибленого засвоєння матеріалу, що вивчається, розвивається вміння вирішувати комплексні завдання. При цьому процесі студент виступає як головна діюча особа, а викладач - як його активний помічник. Цей метод можливо використовувати під час традиційних семінарських та практичних занять. Крім того, під час підготовки до занять, можливо пропонувати студентам особисто докласти запропоновану тему, використовуючи при цьому інформаційні технології, що буде сприяти розвитку пізнавальних та когнітивних здібностей, а саме: студент буде вміти вирішувати поставлені

завдання, займатися збором, аналізом та синтезом отриманих даних, вилучати необхідну інформацію, самостійно мислити та робити висновки.[1].

До інтерактивних видів діяльності також відносяться імітаційні та ролеві ігри, дискусії, моделювання клінічних ситуацій та інше. Цей вид навчання надає можливість перебувати всім учасникам навчального процесу в режимі діалогу з іншими особами процесу, що дає можливість отримати знання в комфортній формі для особи, що навчається. Наприклад, у сучасних світових умовах, що склалися на основі пандемії, частково навчання перейшло в нову форма – дистанційну. Вивчення матеріалу можна проводити через електронні курси, в яких на рівні з теоретичним матеріалом представлені завдання для самостійного вирішення, при цьому складання цих завдань проходить як гра з рівнями, де, не склавши одного завдання, не можливо перейти до виконання іншого. Такий метод, безумовно, буде викликати інтерес та бажання до навчання.

Одним із інноваційних методів контролю якості знань у теперішній час, коли в нашій країні навчання базується на кредитно-модульній основі, є тестові завдання. За їх допомогою автоматизується процес обробки результатів та скорочуються часові витрати на перевірку рішень. Крім того, тести виконують функцію інформаційну, контролюючу, діагностуючу, розвиваючу, навчально-творчу та навчально-тренувальну. Наслідком використання тестування після класично проведених занять з урахуванням нових методів буде формування навичок усвідомлення точного сенсу теми, вірного визначення характеру та структури теми.[2].

Найважливішим інноваційним методом навчання студентів-медиків є симуляційна методика, яка направлена на кваліфіковане освоєння практичних навичок, що дозволяє моделювати різні критичні ситуації в умовах, наближених до реальних та безпечних для пацієнтів. До цієї методики відносяться: фантоми (медичні тренажери), які симулюють справжнього пацієнта, « віртуальний пацієнт», медичний перегляд зображень тощо.

Іншим нововведеним методом навчання є так званий « мозковий штурм». Цей метод дозволяє під час лекцій, семінарських або практичних занять ставити перед студентами проблеми та очікувати від них генерації ідей, отримувати комбінації, відбір та оцінку цих ідей на основі моделювання конкретної клінічної ситуації. Також набуває поширення і такий спосіб ведення занять, як метод Табі, який дозволяє якісно організувати попередній контроль вихідного рівня знань студентів, що дозволить динамічно змінювати складність запропонованих завдань залежно від рівня підготовки студентів. При цьому викладач розробляє перелік питань, які допоможуть вибудувати хід заняття таким чином, що кожний студент буде не лише опитаний та оцінений, а й зможе взяти участь в обговоренні теми та запропонувати свій варіант вирішення поставлених завдань [3, 4].

Ще один із популярних сучасних методів навчання є так званий «кейс-метод», який включає в себе техніку навчання шляхом використання відповідної клінічної ситуації. Кейс-метод базується на реальному фактичному матеріалі або матеріалі, приближеному до реальної ситуації. Особи, що

навчаються за цим методом, повинні дослідити ситуацію, вникнути в суть проблеми, запропонувати свої можливі рішення та обрати краще з них.

Таким чином, на основі вищезазначеного можна зробити висновок, що раціональне поєднання традиційних методів навчання із сучасними інноваційними програмами освіти дає можливість отримати високоякісного професіонала, конкурентоспроможного в умовах жорсткого відбору не тільки в Україні, але і закордоном.

Література

1. Сучасні інтерактивні технології викладання клінічних дисциплін у студентів стоматологічного факультету медичного вишу / Л. М. Булат, О. В. Лисунець, Н. В. Дідик // Актуальні проблеми сучасної медицини. – 2015. – Т.15, Вип.1. – С. 202-206.
2. Актуальність впровадження в освітній процес студентів -медиків інтерактивних методів навчання /О. М. Разнатовська, О. А. Мурзіна, О. І. Потоцька, Г. М. Алексєєва // Медична освіта. – 2018. – № 4. – С. 85-88.
3. Застосування інтерактивного методу «Мозкового штурму» при викладанні гістології, цитології та ембріології / Шамало С.М. Рудюк Т.Я. Чайковський Ю.Б. Демидчук А.С. Рудюк В.Л. // Мир медицины и биологии. – 2013. – 9 (2-1 (37)).
4. Мозковий штурм як метод реалізації інтерактивного навчання / С. Б. Телемуха // Український науково-медичний молодіжний журнал. – 2014. – №1. – С.169-171.